

MINDEORD af overinspektør, dr. phil. *Helge Larsen*

Ejnar Mikkelsen og Det grønlandske Selskab.

Ejnar Mikkelsens død markerer afslutningen på den mest betydningsfulde epoke i Det grønlandske Selskabs historie. Han var ved sin død Selskabets æresformand og havde allerede været det i mange år, og han var, indtil sygdom ramte ham, til det sidste levende interesseret i Selskabets virksomhed, men det var som mangeårig formand han ydede sin store indsats for Det grønlandske Selskab.

Der var ikke megen blæst om hans tiltræden den 13. februar 1935. Selskabets medlemmer forholdt sig nærmest spændt afventende. Hvordan ville denne dynamiske, allerede dengang vidt berømte, men i visse Grønlands-kredse forkætrede, mand te sig som formand i det pæne, af embedsmænd dominerede, selskab? Mange, der kendte hans temperament og kampånd, ventede, at Selskabet med ham ville gå ind i en stormfuld periode, og der var sikkert ingen, der ventede, at han skulle blive siddende som formand i 21 år. Ejnar Mikkelsen gjorde imidlertid alle tvivlere til skamme, idet han meget snart viste sig at være den ideelle formand, den bedste Selskab har haft til dato.

De kræfter, han hidtil havde anvendt på at overvinde de mange vanskeligheder, han havde mødt på sin vej gennem livet i form af storme, gletscherspalter, sult, pengemangel og autoriteters modvilje, slap han nu løs til fordel for Det grønlandske Selskab. Da han overtog formandskabet, havde Selskabet 433 medlemmer, og når det gik højt, som ved årets store begivenhed, julesammenkomsten i Domus Medica, kunne man samle 180 deltagere. Under hans ledelse steg medlemstallet støt fra år til år, indtil det ved hans afgang som formand i 1956 nåede 1300 og med en gennemsnitlig mødedeltagelse på ca. 500. Selskabets frodige vækst gav sig også udtryk i dets økonomi. I 1935 balancerede regnskabet med knapt 6.000 kr., og formue var et ukendt begreb, mens regnskabet i 1956 udviste en balance på 27.000 kr., hvortil kom, at Selskabet i den mellemliggende tid havde erhvervet sig en grundfond på 50.000 kr.

Disse tal siger nok lidt om Selskabets vækst, men man skal have været medlem af hans bestyrelse for til fulde at værdsætte Ejnar Mikkelsens personlige indsats og andel i den enorme udvikling, Selskabet gennemgik under hans formandskab. Det var en i foreningsmæssig henseende fredelig og harmonisk udvikling, der fandt sted. Bestyrelsen, der var sammensat af Ejnar Mikkelsens personlige venner og kun sjældent undergik ændringer, var solidarisk med deres formand, og medlemmerne havde

tillid til, at han ordnede alt til det bedste for Selskabet. Og det gjorde han næsten på egen hånd. Når bortset fra kassereren, der til tider havde besvær med at holde på de penge, formanden skaffede til Selskabet og helst ville give ud med det samme, var det Ejnar Mikkelsen, der bogstavelig talt ene mand holdt Selskabets funktioner igang. Det var ham, der ved begyndelsen af hver sæson mødte op med forslag til foredragsholdere, forhandlede med dem, indbød gæster, lejede lokale, og mange gange var det ham, der måtte kravle op på 5. sal ad den stejle trappe til Kaabers bogtrykkeri i Linnesgade for at få trykt mødemeddelelser. Det var også ham, der måtte skaffe de mange penge, Selskabet i de 21 år brugte på grønlandske formål, hvad enten det drejede sig om publikationer eller om arrangementer for hjemmenværende grønlændere. Bestandig fostrede hans altid aktive hjerne nye planer, der kunne gavne grønlænderne eller Selskabet, og alle planerne kostede penge, som han måtte skaffe, og med sin klippefaste tro på planens fortræffelighed, sine talegaver og uimodståelige charme lykkedes det i de fleste tilfælde at få den ønskede sum.

Mens de mange udmærkede foredragsaftener nu kun står tilbage som minder om en festlig tid hos de ældre medlemmer, blev der i Ejnar Mikkelsens formandstid også skabt værdier i form af publikationer, der vil blive stående for eftertiden som et vidnesbyrd om denne aktive epoke i Det grønlandske Selskabs historie. Selskabet fortsatte ikke blot med at udgive årsskriftet med mange udmærkede artikler, men der blev i denne periode også udgivet 7 bind af Det grønlandske Selskabs skrifter med vægtige bidrag til Grønlands historie af Oldendow, Ostermann, Twing og ikke mindst Finn Gads Grønlands Historie. Det var også bidrag fra Det grønlandske Selskab, der muliggjorde udgivelsen af det store værk, „Grønlandsbogen“. Slutstenen på Selskabets udgivervirksomhed blev også lagt i Ejnar Mikkelsens formandstid, idet han gennemførte, at årsskriftet i 1954 afløstes af tidsskriftet „Grønland“. I hvert eneste af de 17 bind af „Grønland“, der hidtil er udkommet, står Ejnar Mikkelsens navn på en ærefuld plads. Der vil vi ikke finde det mere, men det vil ikke blive glemt. Hans navn er uløseligt knyttet til Det grønlandske Selskab og vil, så længe Selskabet består, blive mindet med ære.

Helge Larsen.